

Nyelvtan

Január 27.: ZOOM óra - nyelvtan

A főnevek toldalékai után ismét a főnevek helyesírásával fogunk foglalkozni.

Az alábbi jegyzetet írjátok le a füzetbe és tanuljátok meg!

Füzetbe:

Helyesírási tudnivalók

1. Egyes számban használjuk a **páros testrészeinket** és az ezeket **borító ruhadarabokat**.
Pl.: *Alig bírom a lábam emelgetni. Felhúztam a zoknimat.*

2. Az **anyagneveket** csak akkor használjuk többes számban, ha ugyanazon anyagnak több fajtájáról van szó. Pl.: *A tokaji borok világhírűek.* Ezt leszámítva **egyes számban** használjuk őket, pl.: *cukor, só, liszt, homok*

3. Az **egynél nagyobb** mennyiséget jelölő **számnév** után a főnév **egyes számú** marad.
Pl.: *egy kutya, két alma, negyven banán, tizenöt labda*

4. A **szerző neve és műve**, illetve műveinek felsorolása közé **kettőspontot** teszünk.
Pl.: *Arany János: Toldi, Petőfi Sándor: János vitéz*

5. Ha a **könyv** vagy más művészeti alkotás **címe felkiáltójelet** vagy **kérdőjelet** tartalmaz, azt **ki kell írunk** akkor is, ha a mondatunknak nincs vége. Pl.: *A Petőfi-kötet az Akasszátok fel a királyokat! című versnél nyílt ki.*

6. A **-val, -vel** határozóraggal való toldalékoláskor a következő különleges helyzetek fordulhatnak elő:

a. A név a **hagyomány** szerint íródik, a **toldalék** hasonul, és **egybeíródik** a névvel.

Kossuth + val = Kossuthtal

Madách + val = Madáchcsal

b. Idegen név, a végén **némabetűvel** (a némabetűt nem ejtjük ki) - a toldalékot az utolsó ejtett hanghoz kapcsoljuk, írásban **kötőjelezzük**.

Shakespeare (ejtsd: sékszpír) + vel = Shakespeare-rel (sékszpírral)

c. A név **kettőzött betűre** végződik - a toldalék hasonul, de **kötőjellel** írjuk, hogy a név alapformája világosan kitűnjön.

Papp + val = Papp-pal

Kiss + vel = Kiss-sel

Ivett + vel = Ivett-tel

d. Az **összetett szavak** esetében is a kettőzött betűre végződő nevekre vonatkozó szabály érvényes.

balett + táncos = balett-táncos

sakk + kör = sakk-kör

7. Amikor az **összetett szó előtagja anyagnév**, és azt az anyagot jelöli, amelyből az utótagként megnevezett tárgy készült, akkor a tagokat **egybeírjuk**.

Pl.: *fahíd, vaslánc, téglaház, kőoszlop*

Házi feladat

Gyűjtsetek minél több összetett szót, melyeknek előtagja anyagnév, utótagja pedig azt a tárgyat jelöli, amely az előtagban szereplő anyagból készült!

Pl.: aranylánc + a 7. pontban szereplő példák segítségével lehetnek!

Mindenkinek jó tanulást kívánok, szerdán találkozunk ZOOM órán!